

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
Strategic Leadership fo School Administrators Affecting Effectiveness of
Schools Under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2

วสันต์ พันธุ์ทอง^{1*}, กัญญกร เอี่ยมพญา² และ นิวัตต์ น้อยมณี³
Wasan Panthong¹, Kanporn Aiempaya² and Niwat Noymanee³

¹นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

¹Student of Educational administration program, Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University

²รองศาสตราจารย์คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์

²Assoc.Pro.Dr. Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University

³อาจารย์สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

³Educational administration program, Bangkok Suvarnabhumi University

*Corresponding email: wsantphanththxng@gmail.com

Received: March.19., 2024.; Revised: May. 3., 2024.; Accepted: May.14., 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และค่าถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก และค่าเฉลี่ยรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ตามลำดับ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวก ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ในระดับสูง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ .899 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเรียงลำดับตามอำนาจการพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การสถานศึกษา ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ และด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต แสดงว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้ร้อยละ 82.20 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Y' = 0.183 + 0.355x_2 + 0.207x_1 + 0.183x_5 + 0.177x_4 + 0.103x_6$$

$$Z'Y = 0.371x_2 + 0.222x_1 + 0.168x_5 + 0.197x_4 + 0.096x_6$$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ประสิทธิภาพของสถานศึกษา, ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study 1) strategic leadership levels of school administrators; 2) effectiveness levels of schools; 3) relationship between strategic leadership of school administrators and effectiveness of schools; and 4) strategic leadership of school administrators affecting effectiveness of schools. The sample was comprised of 302 school administrators and teachers. The tool used for data collection was a 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient, and multiple regression.

The results of this study were as follows: 1) The strategic leadership level of school administrators under Sa Kaeo primary educational service area office 2 as a whole and each aspect was at a high level, ranking by the mean scores from high to low: strategy implementation of schools, setting organization direction, strategic thinking, strategy determination, creating opportunities for the future, and strategy control and evaluation of schools, respectively. 2) The school effectiveness level under Sa Kaeo primary educational service area office 2 as a whole and each aspect was at a high level, ranking by the mean scores from high to low: ability to develop a positive attitude, problem solving ability, adaptability, and ability to produce high-achieving students, respectively. 3) The strategic leadership of school administrators and the effectiveness of the schools under Sa Kaeo Primary Educational Service Area Office 2 had a strong association, with a correlation coefficient value of .899. 4) The five aspects of strategic leadership had an impact on the effectiveness of the schools under Sa Kaeo primary educational service area office 2, with a statistical significance of .01, ranging by predictive power from high to low: strategy implementation of schools, setting organization direction,

strategy determination, strategic thinking, creating opportunities for the future. The five aspects of strategic leadership of school administrators could predict the effectiveness of schools under Sa Kaeo primary educational service area office 2 at 82.20%. The prediction equation in the form of both raw scores and standard scores could be written as follows:

$$Y' = 0.183 + 0.355x_2 + 0.207x_1 + 0.183x_5 + 0.177x_4 + 0.103x_6$$

$$Z'Y = 0.371x_2 + 0.222x_1 + 0.168x_5 + 0.197x_4 + 0.096x_6$$

Keywords: Strategic Leadership, School Effectiveness, administrators

บทนำ

จากแผนการศึกษาแห่งชาติ (2560 – 2579) มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความแตกต่างด้านคุณภาพและมาตรฐานของสถานศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของทุกภาคส่วน การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา รวมทั้งการมีระบบข้อมูล และสารสนเทศ ที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และเป็นปัจจุบัน สามารถบูรณาการเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลของกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ครอบคลุมด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ และการศึกษา จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและครอบคลุมทั่วถึงคนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถดูแลและพัฒนาศักยภาพคนทุกคนอย่างรอบด้าน กระจายโอกาสและความเสมอภาคในการรับบริการการศึกษาและเรียนรู้ที่มีคุณภาพตลอดชีวิต โดยไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และสถานที่ อันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และการพัฒนาคนให้มีทักษะ คุณลักษณะ และสมรรถนะตามกรอบทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2560, หน้า 119 – 120)

ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้นั้น จะต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์นั้นจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาและนำมาซึ่งประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับ วิโรจน์ สารรัตนะ (2566, หน้า 13) กล่าวว่า ภาวะผู้นำคือเทคนิคการทำงานของผู้บริหาร เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกับครู นักเรียน ผู้ปกครอง สมาชิกในชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ให้การศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่ประสิทธิผลของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัทนิตา คงช่วย (2563, หน้า 102) ที่พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ด้านการ ควบคุม และประเมินกลยุทธ์ และด้านการกำหนดทิศทางขององค์กร ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน

ประสิทธิผลของสถานศึกษา เป็นผลสำเร็จที่เกิดขึ้นของสถานศึกษาที่สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดไว้ได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ดังที่แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ระบุไว้ว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ มีสิ่งสำคัญที่บ่งบอกได้อย่างชัดเจนหลายประการได้แก่ มีการกำหนดภารกิจของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีการกำกับ ติดตามงานสม่ำเสมอ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา บ้าน และชุมชนมีความใกล้ชิด และไว้วางใจกัน มีการตั้งความคาดหวังของผลสำเร็จไว้สูง มีความเป็นผู้นำด้านการจัดการเรียนรู้อย่างมีอาชีพทั้งครู และผู้บริหารมีการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ และให้เวลาผู้เรียนในการทำงานกลุ่มมากขึ้น จัดสิ่งแวดล้อมที่จำเป็นอย่างมีระเบียบ สะอาด และปลอดภัย มีการจัดหลักสูตรที่ชัดเจน สอดคล้องกับเป้าหมาย ใช้กลวิธีในการประเมินที่หลากหลาย จัดการเรียนการ

สอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการที่จะเรียนรู้ จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ จัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคสำหรับความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง และชุมชน พัฒนางานอยู่บนพื้นฐานของการวิจัย ใช้แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่อย่างเต็มที่และวางแผนงานอย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 4)

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ซึ่งเป็นความสามารถในการมองเหตุการณ์ และคาดการณ์อนาคตอย่างแม่นยำ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังที่ วรวัชร เทียมสุวรรณ (2562, หน้า 228) กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถพิเศษในการวางแผนกลยุทธ์ และแนวทางอย่างชัดเจนมีจุดมุ่งหมายในการขับเคลื่อนด้วยการบริหารองค์กร และบุคลากร ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องมีการคิดวางแผนอย่างมีระบบ มีคุณลักษณะที่โดดเด่น คือ ต้องมีความรอบคอบ มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ คิดไตร่ตรอง สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ในอดีต กับปัจจุบัน เพื่อนำไปคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตได้อย่างแม่นยำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 (2565, หน้า 67) ระบุว่า มีสถานศึกษาจำนวน 118 โรงเรียน มีบุคลากรรวม 1,422 คน มีการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับนักเรียนระดับก่อนประถม และระดับชั้นพื้นฐาน จากการปฏิบัติงานในรอบปีการศึกษาที่ผ่านมา ประสพปัญหาในการจัดการศึกษาคือ สถานศึกษาไม่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงาน การดำเนินงานจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน ขาดการพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง ครบคลุม เป็นปัจจุบัน การพัฒนาระบบการนิเทศ การติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษาไม่ครบคลุม 4 งาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารทั่วไป งานบริหารงานบุคคล และไม่สามารถนำผลการนิเทศติดตามอย่างมีประสิทธิภาพ ขาดการวางแผนการขับเคลื่อนการติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน ไม่มีการบูรณาการให้ครอบคลุมการติดตามและรายงานผลต่อหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งส่งผลให้คุณภาพของผู้เรียนลดลง และประสิทธิผลของสถานศึกษายังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

จากสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ประสิทธิผลของสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นข้อบ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ความสามารถในการพัฒนาผู้เรียนให้มีเจตคติทางบวก ความสามารถในการปรับตัว และผู้เรียนมีทักษะการแก้ปัญหาในทางที่ดี จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

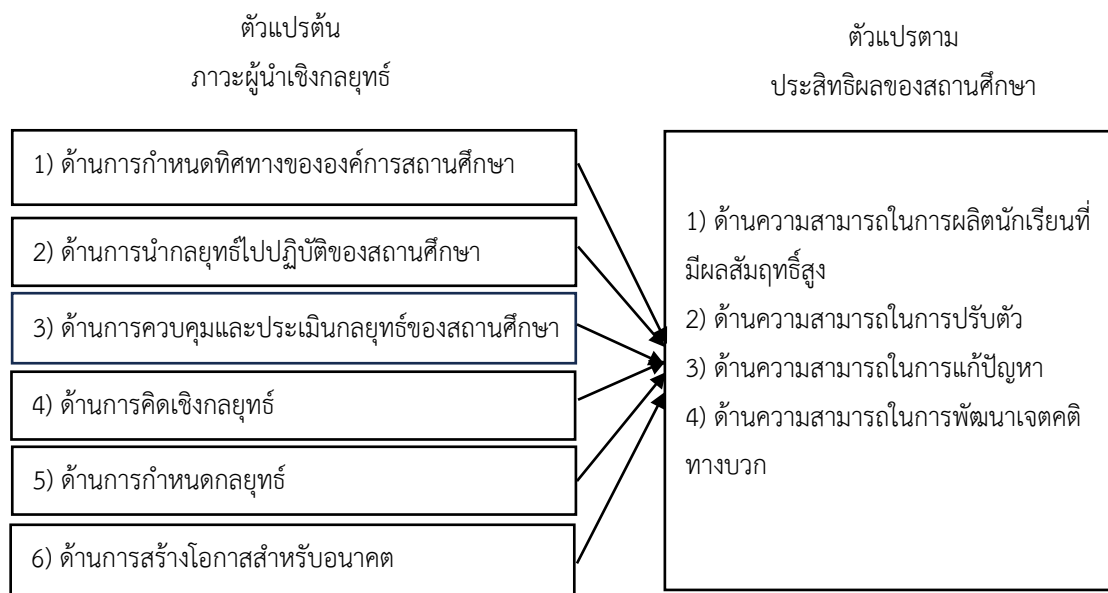
1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎี มาเป็นเนื้อหาในการวิจัยดังนี้

1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิดของ ริชาร์ด มอร์ริล (Richard L. Morrill, 2007, pp. 217 – 237), เกร ยุคส์ (Gary Yukl, 2013, pp. 299 – 320), เนตร์พัฒนา ยาวีราข (2560, หน้า 43 – 47), พระเมธีธรรมาจารย์ (2561, หน้า 87 – 91), พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส (2563, หน้า 188 – 195), อรุณี อัครกลับ (2561, หน้า 57 – 73), ปรียกร อรุณจินดาตระกูล (2561, หน้า 46 – 54), แก้วเกสร อำสันเทียะ (2562, หน้า 32 – 38), นันทน์ภัส สุทธิการ (2562, หน้า 23 – 37), มัทนิตา คงช่วย (2563, หน้า 26 – 43) ผลการสังเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ได้เป็น 6 ด้าน โดยใช้ค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป

2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากแนวคิดของ พอล มอธ (Paul E. Mott, 1972, p. 398), เซ็นเทียร์ ยัง เวร์น (Cynthia Young Wren, 1996, pp. 29 – 36), ฮอย และมิสเกล (Hoy & Miskel, 2008, pp. 293 – 323), สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561, หน้า 2 – 3), สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561, หน้า 27 – 38), ทิพวรรณ สำเภาแก้ว (2560, หน้า 7 – 8), กิตติพร พรงาม (2560, หน้า 36 – 41), มัทนิตา คงช่วย (2563, หน้า 55 – 70), อัญชลีภรณ์ คำภีระ (2564, หน้า 57 – 70), อนุสรณ์ สุทธิหลวง (2564, หน้า 26 – 34) ผลการสังเคราะห์ประสิทธิภาพของสถานศึกษาได้เป็น 4 ด้าน โดยใช้ค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 118 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 111 คน ครูจำนวน 1,208 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้น 1,319 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2, 2565 หน้า 6)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ปีการศึกษา 2566 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) จำนวน 302 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน และครู จำนวน 276 คน โดยการใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ขนาดของสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิ คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขยายโอกาส และใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นชั้นภูมิแล้วจึงทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ขนาดโรงเรียน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 90 – 95)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของ ลิเคิร์ต (Likert, 1967, pp. 90 – 95)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้การแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์หาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่ได้ตามเกณฑ์การประเมินตามแนวคิดของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2564, หน้า 54)
3. วิเคราะห์หาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของคะแนน ประสิทธิภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับใด โดยหาค่าเฉลี่ยของคะแนนเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์โดยอาศัยแนวทางหรือแนวคิดของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2564, หน้า 54)
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ

เพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ซึ่งกำหนดเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ ชูศรี วงศ์รัตน์ (2564, หน้า 362 – 363)

5. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณ (multiple regression analysis) โดยใช้วิธี stepwise

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 302 คน ผู้ตอบแบบสอบถามจาก โรงเรียนขนาดเล็ก 90 คน คิดเป็นร้อยละ 29.80 โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 35.43 และโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 34.77 รวมทั้งหมด จำนวน 302 คน ซึ่งประกอบไปด้วย เพศชาย จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.40 และเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 59.60 ช่วงอายุที่มากที่สุด คือ อายุ 20 – 30 ปี จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 29.14 ช่วงอายุที่น้อยที่สุด คือ อายุ 51 – 60 ปี จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.55 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 72.85 จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 26.16 และปริญญาเอก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.99 ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 8.61 และตำแหน่งข้าราชการครู จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 91.39 ส่วนมากมีประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 31.79 ส่วนน้อยมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 15 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 18.87

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = .60) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = .61) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = .58) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .52) ด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = .53) และด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = .60) ตามลำดับ

3. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .57) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวก ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = .59) ด้านความสามารถในการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .59) ด้านความสามารถในการปรับตัว ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .60) ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูง ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .61) ตามลำดับ

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X	Y
X ₁	1.000							
X ₂	.731**	1.000						
X ₃	.598**	.691**	1.000					
X ₄	.666**	.769**	.605**	1.000				
X ₅	.582**	.709**	.571**	.640**	1.000			
X ₆	.646**	.699**	.563**	.645**	.609**	1.000		
X	.843**	.913**	.804**	.858**	.807**	.819**	1.000	
Y	.772**	.857**	.674	.781**	.733**	.717**	.899**	1.000

*p ≤ .05

จากตาราง 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) เท่ากับ .899 ซึ่งมีความสัมพันธ์ในระดับสูง และมีความสัมพันธ์กันในลักษณะคล้ายตามกัน เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้านพบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูง โดยเรียงลำดับความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{x2y} = .857$) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{x4y} = .781$) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์กรกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{x1y} = .772$) ด้านการกำหนดกลยุทธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{x5y} = .733$) ด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคตกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{x6y} = .717$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา ($r_{x3y} = .674$)

5. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

ตัวแปร	b	S.E.b	β	t	Sig
ค่าคงที่ (constant)	.183	.118		1.553	.121
การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา (x ₂)	.355	.046	.371	7.770**	.000
การกำหนดทิศทางขององค์กรสถานศึกษา (x ₁)	.207	.035	.222	5.831**	.000
การกำหนดกลยุทธ์ (x ₅)	.183	.040	.168	4.640**	.000
การคิดเชิงกลยุทธ์ (x ₄)	.177	.040	.179	4.400**	.000
การสร้างโอกาสสำหรับอนาคต (x ₆)	.103	.040	.096	2.597**	.010

$$R = .906, R^2 = .822, S.E._{est} = .243, p = .000$$

* $p \leq .05$

จากตาราง 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเรียงลำดับตามอำนาจการพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา (x_2) ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การสถานศึกษา (x_1) ด้านการกำหนดกลยุทธ์ (x_5) ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ (x_4) และด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต (x_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ ($R^2 = .822$) แสดงว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 5 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้ร้อยละ 82.20 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$y' = 0.183 + 0.355x_2 + 0.207x_1 + 0.183x_5 + 0.177x_4 + 0.103x_6$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z'Y = 0.371x_2 + 0.222x_1 + 0.168x_5 + 0.197x_4 + 0.096x_6$$

ส่วนตัวแปรด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา (x_3) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 สามารถวิเคราะห์แนวโน้มของสิ่งต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษาได้อย่างถูกต้อง และมีเหตุผลมองการณ์ไกล โดยผู้บริหารสถานศึกษา และครูสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พระอริการบุณยช่วย โชติวิโส (2563, หน้า 195) กล่าวว่า บุคคลที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ จะต้องมีความคิดเชิงกลยุทธ์ ในการกำหนดแนวทางที่ดีที่สุดในภายภาคหน้า เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ มีความยืดหยุ่นพลิกแพลง เพื่อบรรลุเป้าหมายสามารถสื่อสารและเจรจาต่อรองได้ รวมทั้งแก้ปัญหาและการตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรวบรวมปัญหาสำคัญหรือปัญหาเร่งด่วน เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ มีการใช้เทคนิคในการแก้ปัญหาสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา โดยเน้นการตัดสินใจอย่างรวดเร็ว เป็นระบบและต่อเนื่อง รวมถึงมีการตรวจสอบปรับปรุงการแก้ปัญหาและการตัดสินใจทุกครั้ง เพื่อให้เกิดความรอบคอบในการบริหารงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ มัทนิตา คงช่วย (2563, หน้า 100) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฏฐา เกียรติศิริกุล (2565, หน้า 99) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสังกัดโรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนเอง ผู้บริหารมีการส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ควบคู่กับด้านวิชาการ ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2561, หน้า 3) ระบุว่า ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มี

คุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ด้านผู้เรียนรู้ หมายถึง ผู้เรียนเป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัล และถูกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีความรู้ ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (Digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาสและมูลค่าให้กับตนเอง และสังคม และด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง หมายถึง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมใน การพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและ ประชาคมโลกอย่างสันติ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจนจิรา บุญตามทัน (2565, หน้า 283) พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นงลักษณ์ จันทงษา (2561, หน้า 59) พบว่า ระดับประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐในจังหวัดสมุทรสาคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการพิจารณาเหตุการณ์ ในปัจจุบัน หรือคาดการณ์ในอนาคต ถึงความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์อย่างกว้างไกล สามารถกำหนดแผนการดำเนินงานล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการจูงใจ ริเริ่ม กระตุ้นผู้อื่นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และตระหนัก ในหน้าที่ ของตนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่วางไว้ สอดคล้องกับ เนตรพัฒนา ยาวีราช (2560, หน้า 209) กล่าวว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน ทำให้ต้องปรับตัวให้ ทันสมัยสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป การเป็นผู้บริหารยุคปัจจุบันจะต้องเปิดใจให้กว้าง เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ สร้างองค์การให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ บริหารงานโดยยึดหลักความมีคุณธรรม จริยธรรมต่อทุกฝ่าย ทั้งทางด้านสังคม สิ่งแวดล้อม การคำนึงถึงผู้รับบริการ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาผู้ได้บังคับบัญชาและ นักเรียนอยู่เสมอ เพื่อให้มีทักษะความสามารถในการทำงานให้มีความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ รู้จักเรียนรู้และปรับปรุง การทำงาน และใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการทำงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพล งามวุฒิชัย (2566, หน้า 274) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4 โดยรวมมีความสัมพันธ์ระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ญัฐณิธ รัตนพจน์สกุล (2566, หน้า 90) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนมาตรฐานสากล ในภาพรวม มีความสัมพันธ์ ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยเรียงลำดับตามอำนาจการพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการนำ กลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การสถานศึกษา ด้านการกำหนดกลยุทธ์ ด้านการคิด

เชิงกลยุทธ์ และด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต โดยมี จำนวน 1 ด้าน ที่ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้แก่ ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ซึ่งอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติของสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ บัวชมภู ภูทองไชย (2563, หน้า 240) กล่าวว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องเข้าใจตนเอง โรงเรียน บุคลากร ในโรงเรียน และชุมชน มุ่งบริบท วิเคราะห์องค์การของตนเอง มีความสนใจผู้อื่น และต้องการความมั่นใจในตนเองเพื่อมีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกฝ่าย ต้องมุ่งเน้นคน เพราะความเข้มแข็งมาจากบุคลากรทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน การพยายามทำความเข้าใจ ทัศนคติ และดำเนินการเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความท้าทาย การทำให้ทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมด้วยตนเอง ในเรื่องการสร้างความรับผิดชอบร่วมกัน สร้างอนาคต ที่พึงประสงค์ แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงสำหรับโรงเรียนที่มุ่งเน้นกลยุทธ์ มีลักษณะเข้าถึงสมาชิกในโรงเรียนเนื่องจากการกระทำของคนเหล่านั้น มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุชาวลี ทองโพธิ์ใหญ่ (2566, หน้า 8 - 9) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ณัฐศิษฐ์ จิตรจำนงค์ (2566, หน้า 370) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารเพื่อนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูสามารถปฏิบัติงาน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีกระบวนการวิเคราะห์ข้อควรปรับปรุงในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ นำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถดำเนินงานจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ นลินี ณ นคร รักธรรม (2565, หน้า 178) กล่าวว่า การบริหารเชิงกลยุทธ์เป็นแนวทางการบริหารที่เป็นระบบ โดยแต่ละส่วนมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน สู่เป้าหมายที่มีการกำหนดไว้ในกรอบทิศทางเชิงกลยุทธ์ ที่เรียกว่า ภารกิจ การวางแผนกลยุทธ์ การดำเนินการเพื่อให้แผนสำเร็จลุล่วง โดยทรัพยากรจะถูกจัดสรรเพื่อให้มีการใช้กรอบที่มีทิศทางแน่นอน แต่ยังเปิดโอกาสให้มีความยืดหยุ่นในการบริหารเพื่อปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทศพล งามวุฒิชัย (2566, หน้า 272) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางขององค์การ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุทธิพงษ์ อันทรบุตร (2564, หน้า 10) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดกลยุทธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีลักษณะของความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน เก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ โดยไม่ใช้อคติในการตัดสินใจ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามแนวทางที่กำหนดไว้ สามารถพัฒนาการจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อ ความต้องการของผู้เรียน

และชุมชน สอดคล้องกับ พระอริการบุญช่วย โชติวิโส (2563, หน้า 195) กล่าวว่า การกำหนดกลยุทธ์ เป็นการกำหนดแนวทางที่ดีที่สุดในสภาวะต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ มีความยืดหยุ่นพลิกแพลง ผ่านกระบวนการคิดนำไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดการกระทำ พฤติกรรม และมีผลต่อผู้นำที่ไม่ใช่ผู้นำแบบเผด็จการ แต่เป็นผู้นำแบบผู้รับใช้ มีพฤติกรรมที่มอง การณ์ไกล การเป็นผู้ดูแล การอุทิศต่อความเจริญของของบุคคล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพวรรณ บุญเจริญสุข (2561, หน้า 285) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปฐมพร มณีวรรณ (2566, หน้า 30) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความสามารถในการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการคิดที่เป็นระบบ คิดเพื่อแก้ปัญหา คิดอย่างสร้างสรรค์ และคิดเพื่ออนาคต เพื่อเป็นการวางแผนสร้างกลยุทธ์เพื่อนำไปกำหนดเป็นแผนปฏิบัติการ ตลอดจนผู้บริหารสามารถประมวลข้อมูลต่าง ๆ และเข้าใจผลที่ตามมาสอดคล้องกับ ภณศร ปุติหน้อย (2565, หน้า 352) กล่าวว่า การคิดเชิงกลยุทธ์นั้นเป็นทักษะที่สามารถบ่มเพาะหรือฝึกฝนได้ ผ่านการออกแบบกิจกรรมการบ่มเพาะที่ปราณีตอยู่บนหลักการพื้นฐานคือ การออกแบบให้บุคคลได้รับประสบการณ์และแรงกดดันจากสถานการณ์จริง การออกแบบให้บุคคลมีโอกาสเผชิญโจทย์ที่ท้าทายและกระทบต่อองค์กรเพิ่มขึ้น การพัฒนาทักษะการวางตำแหน่งองค์กร และการพัฒนานักคิดให้เป็นผู้มีวินัยในการเรียนรู้และคิดอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นพวรรณ บุญเจริญสุข (2561, หน้า 284) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคิดเชิงปฏิบัติส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณภรณ์ พุฒชงค์ (2560, หน้า 89) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคตส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนการดำเนินงานสำหรับอนาคตเกี่ยวกับเรื่องของความแตกต่างระหว่างความสำเร็จและความล้มเหลว โดยมีการกำหนดทิศทางที่ชัดเจนเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ความต้องการของผู้รับบริการในอนาคตอย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ เกร ยุกส์ (Gary Yukl, 2013, p. 299) กล่าวว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาว (Determine long-term objectives and priorities) วัตถุประสงค์ระยะยาว และการจัดลำดับความสำคัญ ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของพันธกิจวิสัยทัศน์ขององค์กร มีการมุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมในการประกอบวิชาชีพของผู้เรียน และการเพิ่มจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แก้วเกสร อำสนธิยะ (2562, หน้า 91 – 92) พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ด้านการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณภรณ์ พุฒชงค์ (2560, หน้า 89) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีความคาดหวังและการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต กับประสิทธิผลของโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษา ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ไม่ได้มีการติดตาม และตรวจสอบกลยุทธ์ที่กำลังดำเนินการ ขาดการประเมินจากข้อมูลเชิงลึก มีการรายงานผลในรูปแบบที่ไม่เหมาะสมกับ ภาระงาน มาตรฐาน และมีการวัดประเมินผล โดยใช้เครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานที่ไม่เหมาะสมในการ ดำเนินการควบคุม และประเมินกลยุทธ์ตามหลักเกณฑ์ที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน จึงทำให้ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ของสถานศึกษาไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ สถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสะท้อนผลการดำเนินงานที่ปฏิบัติงานจริงเปรียบเทียบกับมาตรฐานหรือ เป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ควรมีการติดตาม และตรวจสอบกลยุทธ์ที่กำลังดำเนินการ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับ สถานการณ์จริงที่เกิดขึ้น ควรประเมินจากข้อมูลเชิงลึกใหม่ ๆ โดยการสังเกตการณ์ และรายงานผลในรูปแบบที่เหมาะสม กับภาระงาน มาตรฐาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวัดประเมินผล โดยใช้เครื่องมือในการตรวจสอบการปฏิบัติงานจริง
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการคาดการณ์ในอนาคต ถึงความเป็นไปได้ของวิสัยทัศน์อย่างกว้างไกล โดยการ กำหนดแผนการดำเนินงานล่วงหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ มีการจูงใจ และกระตุ้นผู้อื่นให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ ตระหนักในหน้าที่ของตนในการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่วางไว้ ดังนั้นผู้บริหารและครูในสถานศึกษาควรทำงานร่วมกัน เพื่อผลสำเร็จในการดำเนินงานโดยใช้ทรัพยากรทั้งภายใน และภายนอกที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์ สูงสุด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อปัจจัยอื่น ๆ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
2. ควรศึกษากลยุทธ์การบริหารวิชาการของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในตำแหน่งต่างๆที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพร พรงาม. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- กรรณาภรณ์ พุดชงค์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพ ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. งานนิพนธ์ การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารสถานศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา

- แก้วเกสร อำสน์เที่ยง. (2562). องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร
อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เจนจิรา บุญตามทัน. (2565, กรกฎาคม - ธันวาคม). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของ
โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วารสารสิทธิประโยชน์,
23 (2), 278 – 287
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2564). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์
- ณัฐภา เกียรติศิริกุล. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐณิธิ รัตนพินิจกุล. (2566, เมษายน - มิถุนายน). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา กับประสิทธิภาพของโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชัยภูมิ.
วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 17 (2), 81 – 98
- ณัฐศิษฐ์ จิตรจำนงค์. (2566, มกราคม - กุมภาพันธ์). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2.
วารสารรัชติภาคย์. 17 (50), 361 – 375
- ทิพวรรณ สำเภาแก้ว. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
- ทศพล งามวุฒิชัย (2566, มิถุนายน). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษาขนาดเล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 4. วารสารมหาจุฬานาครธรรม. 10 (6),
266 – 276.
- นงลักษณ์ จันทงษา. (2561, กรกฎาคม - ธันวาคม). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน
ประถมศึกษาของรัฐบาลในจังหวัดสมุทรสาคร. วารสารสังคมศาสตร์วิจัย, 9 (2), 46 – 65
- นันทน์ภัส สุทธิการ. (2562). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียน ในสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เนตรพัฒนา ยาวีราข. (2560). ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์ (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: บริษัท ทริปเพิ้ล กรุ๊ป จำกัด
- นพวรรณ บุญเจริญสุข. (2561, พฤษภาคม - สิงหาคม). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
เขต 6. วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา. 10 (2), 273 – 291
- นลินี ณ นคร รักธรรม. (2565, พฤษภาคม - สิงหาคม). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์.
24 (2), 171 – 180
- บัวชมพู ภูทองไชย. (2563, กันยายน - ธันวาคม). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ : การบริหารเทคโนโลยี. วารสารมหาวิทยาลัย
ราชภัฏร้อยเอ็ด. 14 (3), 237 – 244

- ปฐมพร มณีวรรณ (2566, มกราคม – มิถุนายน). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. **วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิตล**, 10 (1), 18 – 38.
- ปรียกร อรุณจินดาตระกูล. (2561). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของโรงเรียนเอกชน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1. **ปริญญาพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**.
- พระอธิการบุญช่วย โชติวิโส. (2563). ภาวะผู้นำทางการศึกษา. ขอนแก่น: เอ็ม ก๊อปปี้ เซ็นเตอร์
- พระเมธีธรรมาจารย์. (2561). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ: บริษัทนำทิพย์ทัวร์
- ภณธศร ปืดหน้อย. (2565, กันยายน). การคิดเชิงกลยุทธ์ : แนวคิด และกระบวนการบ่มเพาะเชิงสมรรถนะ. **Journal of modern learning development**. 7 (8), 340 – 353
- มัทนิตา คงช่วย. (2563). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี**.
- วรวัตร เทียมสุวรรณ. (2562, พฤษภาคม – สิงหาคม). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21. **วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต**. 15 (2). 219 – 231.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2566). **แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารการศึกษา** (ปรับปรุงครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- สุชาวลี ทองโพธิ์ใหญ่. (2566, มกราคม - มีนาคม). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี. **Journal of buddhist education and research : JBER**. 9 (1), 1 – 14
- สุทธิพงษ์ อันทรบุตร. (2564, มกราคม – เมษายน). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**. 15 (1), 1 – 15
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. (2565, ตุลาคม). **รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565**.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579**. กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561**. วันที่ 2 ตุลาคม 2561.
- อัญชลีภรณ์ คำภีระ. (2564). สมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1. **วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร**.

- อนุสรณ์ สุทธหลวง. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- อรุณี อัดกลับ. (2561). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่ส่งผลต่อการบริหารองค์การแห่งการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2.** วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- Yukl, Gary. (2013). **Leadership in Organizations.** 10 th ed., (New York: Courier Stoughton
- Krejcie, Robert V. & Dargle, Morgan W. (1970). **Educational and Psychological Measurement Determinig Sample Size For Resaerch Activitiec.** 30 (3): 607 – 608
- Cynthia Young Wren. (1996). **Work Motivation and Perceived Organizational Effectiveness in Middle Schools.** Southeastern Louisiana University
- Hoy A. W. and Miskel. (2008). **Educational Administration: Theory Research And Practice.** New York. McGraw – Hill.
- Likert, Rensis. (1967). **Management Styles And The Human Component. Ledership on the job:** Guides to Good Supervision. New York: AMACOM
- Paul E. Mott. (1972). **The Characteristics of Effective Organization,** New York: Harper and Row
- Richard L. Morrill, (2007). **STRATEGIC LEADERSHIP.** Estover Road, Plymouth PL6 7PY, United Kingdom